

Statenmededeling

Datum

25 juni 2024

Documentnummer

GS: 5347674

PS: 5965997

Onderwerp

Aanvraag specifieke uitkering Programma Natuur 2e fase (2024-2032)

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De aanvraag die GS doen bij het Rijk voor de specifieke uitkering Landelijk Programma Natuur

Aanleiding

De provincie Noord-Brabant heeft de wettelijke taak om de natuur, waaronder de Natura 2000-gebieden, te beschermen. De bescherming van Natura 2000-gebieden maar tevens ook het versnellen van het herstel is, zoals vastgelegd in het [Beleidskader Natuur 2030](#), een prioriteit voor de provincie Noord-Brabant. De basis hiervoor bieden onder andere Europese wetten en richtlijnen, de Omgevingswet, de Wet Natuurbescherming en de Wet stikstofreductie en natuurverbetering.

Met de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) wordt ingezet op extra bronmaatregelen voor verlaging van de stikstofdepositie en verdere verbetering en herstel van de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Naar aanleiding van de Wsn is het Landelijk Programma Natuur (LPN) opgesteld die zich richt op het verder herstel en versterking van stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Aan dit programma is door het Rijk €2,85 miljard gekoppeld die door middel van specifieke uitkeringen ter beschikking worden gesteld aan de provincies. Naast middelen voor herstelmaatregelen wordt vanuit dit programmageld aan de provincie ook middelen ter beschikking gesteld voor de compensatie van bos. Dit betreft bos dat vanaf 2017 als gevolg van natuurherstelmaatregelen is verwijderd. Zoals in het Klimaatakkoord is afgesproken en in het Actieplan

Brabantse Bomen is opgenomen, geldt er voor Brabant een compensatieopdracht van 811 hectare.

Datum

25 juni 2024

Documentnummer

GS : 5347674

PS : 5965997

Op 28 juni 2021 bent u [geïnformeerd](#) over de [eerste aanvraag](#) die ten behoeve van fase 1 (2021-2025) is ingediend bij het Rijk.

Op 27 juni is door het Rijk de regeling voor de 2^e fase (2024-2032) opengesteld op basis waarvan wij in totaal €178,8 miljoen kunnen aanvragen voor herstelmaatregelen en boscompensatie. In de regeling zijn de maximale bedragen opgenomen die de provincies kunnen aanvragen.

Wij hebben 22 juli 2024 de 2^e aanvraag ingediend bij het Rijk.

De aanvraag bestaat uit €138,4 miljoen voor maatregelen voor verder herstel en versterking van de stikstofgevoelige N2000-gebieden en €40,4 miljoen voor de compensatie van bos. De aanvraag is voorafgaand aan het indienen afgestemd met het Rijk waardoor duidelijk is geworden dat de aanvraag volledig is en voldoet aan de gestelde eisen.

In de regeling is opgenomen dat de herstelmaatregelen gericht moeten zijn op het verminderen van de drukfactoren zoals opgenomen in de Natuurdoelanalyses (NDA). Voor de aanvraag is naast de NDA's ook gebruik gemaakt van het eerder ten behoeve van de 1^e aanvraag opgestelde maatregelenpakket. Dit maatregelenpakket is voorbereid met onze Brabantse uitvoeringspartners: Waterschappen, terrein beherende organisaties, een aantal gemeenten, ZLTO, Vereniging Landelijk Brabant en de agrarische natuurcollectieven.

De maatregelen worden voor zowel in de natuurgebieden als ook in de overgangszones uitgevoerd. Voorbeelden van maatregelen die met behulp van de LPN-middelen uitgevoerd worden zijn: verwijderen van invasieve exoten, verbeteren kwaliteit bestaande bossen, herstellen watersystemen, verhogen waterpeilen, aanleggen ecologische verbindingen.

Het Programma Natuur heeft een nauwe samenhang met het Brabants Programma Landelijk Gebied (BPLG) en de GGA-gebieden (Groenblauwe Gebiedsgerichte Aanpak).

Het BPLG vormt een bouwsteen voor het Brabants ruimtelijk voorstel ten aanzien van natuur, water, bodem, klimaat en het perspectief landbouw.

In de gebieden GGA-gebieden werken de provincie, gemeenten, waterschappen, terreinbeheerders, landbouwbedrijven, natuur- en milieuorganisaties en burgers samen aan de transitie in het landelijk gebied.

De uitvoering van het Programma Natuur richt zich ook op de zogenaamde overgangsgebieden tussen natuurgebieden en het landelijk gebied. Hiervoor zijn maatregelen nodig buiten de natuurgebieden.

De provincie wil samen met partners zorgdragen voor systeemherstel in- en rond de natuurgebieden met een duurzame landbouw in het landelijk gebied.

Datum

25 juni 2024

Documentnummer

GS : 5347674

PS : 5965997

Bevoegdheid

Uitvoering van beleid en daarmee het indienen van de aanvraag is een bevoegdheid van GS. Uw Staten kunnen hiervan kennisnemen vanuit uw controlerende rol. De aanvraag leidt tot een begrotingswijziging die als bijlage is bijgevoegd. Het vaststellen van de begrotingswijziging is een bevoegdheid van uw Staten in het kader van het budgetrecht en zal worden verwerkt bij het eerst daaropvolgende S&V moment.

Kernboodschap

1. *Provincie Noord-Brabant krijgt bij toekenning van de aanvraag voor een periode van negen jaar substantieel budget beschikbaar voor het verder herstel en verbetering van de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden en voor de compensatie van bos wat sinds 2017 in het kader van natuurherstel is verwijderd.*

Met deze aanvraag kunnen we met onze partners inzetten op verdere verbetering en herstel van de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Vanuit het Natuurpact ontvangt de provincie Noord-Brabant, via het provinciefonds, jaarlijks al middelen voor het reguliere Natura 2000-herstel in de 21 Natura 2000-gebieden in Noord-Brabant. Deze middelen zijn bestemd voor maatregelen die additioneel zijn op de herstelmaatregelen die in het kader van het Natuurpact uitgevoerd worden. Naar verwachting wordt 20% van de middelen benut voor maatregelen binnen de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden en 80% voor (hydrologisch)systeemherstel buiten deze gebieden in de overgangszones. In het Klimaatakkoord is afgesproken, en in het Actieplan Brabantse Bomen is opgenomen, dat er voor Brabant een compensatieopdracht van 811 hectare bos is. Met de LPN-middelen voor boscompensatie zal daarvan naar verwachting 515 ha bos worden aangeplant.

2. *Met de LPN-middelen wordt bijgedragen aan diverse doelstellingen uit het bestuursakkoord 'Samen maken we Brabant.'*

In het bestuursakkoord is opgenomen dat Brabant aan de lat staat voor een veilige en gezonde leefomgeving met een goede omgevingskwaliteit: een schone bodem, schoon, veilig en voldoende water en een gezonde lucht. Door de LPN-middelen kunnen we zorgen voor versterking van de natuur wat bijdraagt aan het openhouden van Brabant voor maatschappelijke en economische ontwikkelingen.

De uitvoering van hydrologische maatregelen zal ook als resultaat hebben dat diverse Kaderrichtlijnwater-maatregelen (KRW) ten behoeve van onze Natte Natuurparels met LPN-middelen gerealiseerd worden. Herstelmaatregelen worden deels uitgevoerd binnen het nog niet ingerichte deel van de provinciale-NNB. Op deze wijze realiseren we

een gedeelte van het provinciale NNB.

3. *De maatregelen, omgevingscondities en doelbereik worden gemonitord*

De uitgevoerde en uit te voeren maatregelen moeten uiteindelijk leiden tot een sterkere natuur. Een belangrijk middel hierbij is monitoring. Op dit moment wordt gewerkt aan het uitwerken van de exacte informatiebehoefte, de verantwoordelijkheden die daaruit voortvloeien en welke monitoringtrajecten het beste kunnen worden ingezet om in deze informatiebehoefte te voorzien. De monitoring van maatregelen, omgevingscondities en doelbereik wordt uitgewerkt via het Verbeterprogramma VHR-monitoring – VHR-Compleet. De provincie Noord-Brabant is nauw betrokken bij de methodiekontwikkeling van de monitoring in het kader van het Verbeterprogramma VHR-monitoring.

De uitkomsten van de monitoring zorgen onder andere voor input voor de nieuwe Natura 2000-beheerplannen.

Datum

25 juni 2024

Documentnummer

GS : 5347674

PS : 5965997

Consequenties

1. *GS hebben voor de periode 2024-2032 een aanvraag ingediend bij het Rijk voor een specifieke uitkering Uitvoeringsprogramma Natuur. Het voornemen van het Rijk is dat na een tussenevaluatie in 2027 een aanvraag voor de overig 20% kan worden ingediend.*

Het Rijk heeft deze mogelijkheid in de regeling opgenomen zodat zij vanuit het programma effectief kunnen sturen op doelbereik en indien nodig kunnen bijsturen. Op basis van de huidige aanvraag zal het Rijk 80% van de aangevraagde middelen beschikken. In 2027 volgt een evaluatie en als de uitvoering conform de goedgekeurde aanvraag en het gestelde tijdspad verloopt, dan volgt naar verwachting de beschikking voor de overige 20%. Een wijziging kan optreden als er bijvoorbeeld kansen voordoen met extra hoog doelbereik of als onvoldoende prioritaire opgaven kunnen worden gerealiseerd. Hierop kan de verdeling tussen provincies van de beschikbare middelen gewijzigd worden. De inhoud van de evaluatie en de criteria voor het eventueel wijzigen van de verdeling worden nog gezamenlijk tussen Rijk en provincies opgesteld worden.

2. *Met de LPN-middelen komen middelen voor capaciteit beschikbaar.*

GS hebben een aanvraag van € 178,8 miljoen ingediend bij het Rijk voor verstrekking van een specifieke uitkering uit het Uitvoeringsprogramma Natuur. Binnen de specifieke uitkering worden middelen beschikbaar gesteld voor uitvoeringscapaciteit. In het eerstvolgende S&V-document na ontvangst van de beschikking voor de specifieke uitkering Programma Natuur 2e fase wordt bijgevoegde begrotingswijziging (zie bijlage 2) voor de capaciteitskosten verwerkt. Via deze begrotingswijziging worden middelen vanuit de specifieke uitkering ingezet voor capaciteit ten behoeve van de uitvoering voor LPN. Om ervoor te zorgen dat ieder jaar het juiste budget

voor capaciteitskosten beschikbaar wordt gesteld zal vervolgens bij de eerste bestuursrapportage van een jaar een begrotingswijziging voor de omzetting van middelen vanuit LPN naar capaciteit worden voorgelegd. De capaciteitskosten worden volledig gedekt vanuit de baten voor de specifieke uitkering.

Datum

25 juni 2024

Documentnummer

GS : 5347674

PS : 5965997

Europese en internationale zaken

Hiermee wordt invulling gegeven aan de Habitat- en Vogelrichtlijn.

Communicatie

Zodra de aanvraag beschikt is, zal hierover gecommuniceerd worden via de reguliere communicatiekanalen.

Vervolg

In het eerstvolgende S&V-document na ontvangst van de beschikking wordt de begroting gewijzigd voor de financiële gevolgen samenhangend met de verstrekking van deze specifieke uitkering. Daarnaast wordt op dat moment bijgevoegde begrotingswijziging met betrekking tot de capaciteitsinzet verwerkt.

Bijlagen

1. Aanvraag SPUK Programma Natuur fase 2
2. Begrotingswijziging

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. G.H.E. Derks MPA,